

○ คำพิพากษา
(อุทธรณ์)

(๗. ๒๔)

คดีหมายเลขดำที่ อ. ๑๙๘๗/๒๕๕๖
คดีหมายเลขแดงที่ อ. ๑๗๔๗/๒๕๕๖

ในพระบรมราชโภคธรรมมหาชนัตริย์

ศาลปกครองสูงสุด

วันที่ ๓๐ เดือน สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๖

ระหว่าง	นางทองศรี สิงหะพล	ผู้ฟ้องคดี
	องค์การบริหารส่วนตำบลซ่องสาริกา	ผู้ถูกฟ้องคดี

เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ และการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองอันเกิดจาก การละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ (อุทธรณ์คำพิพากษา)

ผู้ถูกฟ้องคดียื่นอุทธรณ์คำพิพากษา ในคดีหมายเลขดำที่ ๔๖/๒๕๕๕ หมายเลขแดงที่ ๙๔๕/๒๕๕๖ ของศาลปกครองชั้นต้น (ศาลปกครองกลาง)

คดีนี้ผู้ฟ้องคดีฟ้องและแก้ไขเพิ่มเติมคำฟ้องว่า ผู้ฟ้องคดีมีอาชีพเลี้ยงนกกระจากเทศมาเป็นเวลา ๑๐ ปี ตลอดเวลาที่ผ่านมาได้มีสุนัขราชชีวีอาศัยอยู่บริเวณบ่อขยะของผู้ถูกฟ้องคดีห่างจากคอกนกกระจากเทศ ประมาณ ๖๐๐ เมตร มาໄลักษณะนกกระจากเทศของผู้ฟ้องคดีเป็นประจำตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๕ ถึง พ.ศ. ๒๕๕๗ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๐ ผู้ฟ้องคดีมีนกกระจากเทศพ่อแม่พันธุ์จำนวน ๕๖ ตัว ครั้นถึงปี พ.ศ. ๒๕๕๓ คงเหลือพ่อแม่พันธุ์จำนวน ๒๖ ตัว และปัจจุบันคงเหลือเพียง ๒๓ ตัว เนื่องจากการรบกวนของ

/สุนัขราช...

สุนัขจรจัดดังกล่าวทำให้พ่อพันธุ์และแม่พันธุ์ตายและได้รับบาดเจ็บ ส่วนนกกระจากเทศที่เหลืออยู่ตากใจ หาดผาไม่มีออกไช่เลยจนถึงปลายปี พ.ศ. ๒๕๕๒ ทำให้เกิดความเสียหายในปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ผู้ฟ้องคดีมีนกกระจากเทศพ่อพันธุ์จำนวน ๘ ตัว แม่พันธุ์จำนวน ๑๙ ตัว ปักตินกกระจากเทศแม่พันธุ์จะออกไช่จำนวน ๔๐ ฟอง ถึง ๔๐ ฟอง ต่อปี บางด้วออกไช่ได้ถึงปีละ ๑๖๐ ฟอง แต่ละเดือนผู้ฟ้องคดีควรได้ไช่เดือนละ ๑๕๐ ฟอง และขายได้ในราคافองละ ๓๐๐ บาท มีรายได้เดือนละ ๔๕,๐๐๐ บาท ส่วนรายจ่ายไม่เกินเดือนละ ๑๕,๐๐๐ บาท ระยะเวลาที่นกกระจากเทศออกไช่ปีละ ๑๐ เดือน แต่เมื่อมีปัญหาสุนัขจรจัด ทำให้นกกระจากเทศออกไช่ได้เพียง ๒๐ ฟอง ถึง ๓๐ ฟอง หรือบางเดือนไม่ได้เลย ทำให้ผู้ฟ้องคดีสูญเสียรายได้ในส่วนนี้ไป ต่อมานั้นผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๓ ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีดำเนินการกับสุนัขจรจัดที่อาศัยอยู่ที่บ่อขยะของผู้ถูกฟ้องคดี แต่ก็ไม่ได้รับการแก้ไข ผู้ฟ้องคดีจึงมีหนังสือลงวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๔ ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีดำเนินการขัดความเดือดร้อนที่เกิดจากสุนัขจรจัด แต่ผู้ถูกฟ้องคดียังคงเพิกเฉย ต่อมานั้นผู้ถูกฟ้องคดีได้เข้าไปตรวจพื้นที่บ่อขยะและร่วมประชาคมหมู่บ้าน เมื่อวันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๕๕ ผู้ฟ้องคดีจึงได้นำเสนอปัญหาต่อประชาคม และได้ติดตามเรื่องมาโดยตลอด แต่ผู้ถูกฟ้องคดีก็ยังมิได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาแต่อย่างใด จนถึงปัจจุบันผู้ฟ้องคดียังได้รับความเดือดร้อนจากสุนัขจรจัดจำนวนมากการเลี้ยงนกกระจากเทศและได้รับความเสียหายจากการที่นกกระจากเทศตายและไม่มีออกไช่ นับแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ถึง พ.ศ. ๒๕๕๔ ผู้ฟ้องคดีควรได้รับไช่ปีละ ๑,๕๐๐ ฟอง รวม ๓,๐๐๐ ฟอง แต่ปรากฏว่าปี พ.ศ. ๒๕๕๓ นกกระจากเทศออกไช่จำนวน ๔๐๐ ฟอง ปี พ.ศ. ๒๕๕๔ นกกระจากเทศออกไช่ ๖๐๐ ฟอง จึงขาดผลผลิตไปจำนวน ๑,๕๐๐ ฟอง คิดเป็นเงิน ๕๗๐,๐๐๐ บาท แต่ขอเรียกค่าทดแทนเพียง ๑๕๐,๐๐๐ บาท และขอค่าเสียหายจากการที่นกกระจากเทศแม่พันธุ์ตายเนื่องจากตกใจและเครียดจากสุนัขจรจัดเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ ราคาตัวละ ๒๕,๐๐๐ บาท

ขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีควบคุมสุนัขจรจัดตามโครงการรณรงค์ป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าของกรมปศุสัตว์และกรมควบคุมโรคติดต่อ และให้จ่ายเงินชดเชยความเสียหายแก่ผู้ฟ้องคดีจากรายได้จากการขายไช่นกกระจากเทศแก่ผู้ฟ้องคดีเป็นเงิน ๑๕๐,๐๐๐ บาท และจากค่านกกระจากเทศแม่พันธุ์ปีนเงิน ๒๕,๐๐๐ บาท รวมเป็นเงินค่าเสียหายทั้งสิ้นจำนวน ๑๗๕,๐๐๐ บาท

/ผู้ถูกฟ้องคดี...

*

ผู้ถูกฟ้องคดีให้การว่า ผู้ถูกฟ้องคดียังไม่มีความพร้อมที่จะจัดสถานที่รับเลี้ยงสุนัขและไม่ได้รับแจ้งว่ามีสุนัขที่เจ้าของไม่สามารถเลี้ยงได้ นอกจากนี้ยังเห็นว่าการควบคุมจำนวนสุนัขเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของกรมปศุสัตว์ ส่วนผู้ถูกฟ้องคดีจะเป็นผู้ประสานงานช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกเท่านั้น เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีไม่มีหน้าที่ควบคุมหรือกำจัดสุนัข การที่ผู้ฟ้องคดีเรียกค่าเสียหายเนื่องจากขาดรายได้จากการขายไข่นกกระจากเทศ ปี พ.ศ. ๒๕๕๓ และปี พ.ศ. ๒๕๕๔ จำนวน ๑๕๐,๐๐๐ บาท และจากค่า Nagar จากเทศแม่พันธุ์ที่ด้วยโดยอ้างว่า มีราคัดัวละ ๒๕,๐๐๐ บาท นั้น ผู้ถูกฟ้องคดีจึงไม่ต้องรับผิดแต่อย่างใด และผู้ถูกฟ้องคดีมิได้ละเลยต่อการปฏิบัติหน้าที่ เนื่องจากสุนัขที่มาให้กัดนกกระจากเทศของผู้ฟ้องคดีส่วนใหญ่เป็นสุนัขของประชาชนที่อยู่ในบริเวณใกล้เคียง ประกอบกับผู้ฟ้องคดีควรจะต้องมีการบริหารจัดการฟาร์มที่ดีและมีการป้องกันที่เหมาะสม สำหรับนกกระจากเทศแม่พันธุ์ที่กินทรัพยากรแล้วตายนี่เป็นเหตุมาจากการขาดองค์ความรู้ในการเลี้ยงของผู้ฟ้องคดีเอง และการร้องเรียนของผู้ฟ้องคดี ตามหนังสือลงวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๓ นั้น ผู้ถูกฟ้องคดีได้สำรวจเมื่อเดือนกรกฎาคม ๒๕๕๓ พบสุนัขขนาดใหญ่และเล็ก ประมาณ ๒๐ ตัว จึงได้ปรับปรุงบ่อขยายโดยการฝังกลบขยายเพื่อมิให้มีเศษขยายในระยะแรก ระหว่างวันที่ ๖ ถึงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๕๓ และในระยะที่สอง ในช่วงวันที่ ๑๗ ถึงวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๓ ส่วนการร้องเรียนครั้งที่ ๒ ตามหนังสือลงวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๔ นั้น ผู้ถูกฟ้องคดีจะดำเนินการกำจัดสุนัข แต่ขณะผู้บริหารของผู้ถูกฟ้องคดี ห่วงติงว่าเป็นการผิดศีลธรรมและทำรุณกรรมสัตว์ ประกอบกับหน่วยงานที่มีหน้าที่โดยตรงคือ กรมปศุสัตว์ ผู้ถูกฟ้องคดีจึงมิได้ดำเนินการกำจัดสุนัขที่บ่อขยายดังกล่าว แต่ได้แจ้งความประสงค์ให้กรมปศุสัตว์เลี้ยงสุนัขตามโครงการรณรงค์ป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๔ และ ตามหนังสือลงวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๕๔ สำหรับแนวทางการแก้ไขปัญหาผู้ถูกฟ้องคดีได้ดำเนินการปรับปรุงและฝังกลบบ่อขยายอย่างสม่ำเสมอเพื่омิให้เป็นแหล่งอาหารของสุนัข ส่วนการควบคุมจำนวนสุนัข ผู้ถูกฟ้องคดีได้จัดหาและสนับสนุนยาคุมกำเนิดสุนัขให้แก่ประชาชนแล้ว และจากการเข้าไปตรวจพื้นที่บ่อขยายและร่วมประชาคมหมู่บ้าน หมู่ที่ ๕ เมื่อวันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๕๔ และหมู่ที่ ๑๓ เมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ และผู้เข้าร่วมประชาชุมส่วนใหญ่มีความเห็นต่อกรณีของผู้ฟ้องคดีว่า เป็นปัญหาส่วนบุคคลที่สามารถแก้ไขด้วยตนเองได้

ผู้ฟ้องคดีคัดค้านคำให้การว่า จากการเข้าไปตรวจพื้นที่บ่อขยายและร่วมประชาคมหมู่บ้าน หมู่ที่ ๕ เมื่อวันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๕๔ ไม่มีการสอบถามความคิดเห็น

/ของผู้เข้าร่วม...

ของผู้เข้าร่วมประชุมในแต่ละปัญหา แต่จะเป็นการตอบคำถามโดยสรุปของนายก องค์การบริหารส่วนตำบลซ่องสาริกาในภาพรวมเท่านั้น และเมื่อวันที่ ๖ ถึงวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๕๕ ผู้พ้องคิดได้ขยันนักจะจากเทศทั้งหมดแก่สวนสัตว์เปิดเขาเขียวไปแล้วในราคាតัวละ ๒๕,๐๐๐ บาท และจนถึงเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๕ ทราบว่าคนจะจากเทศออกไช่มากขึ้น และเก็บไปได้ทุกวันรวม ๑๐๐ ฟอง แล้ว เพราะไม่เครียด ส่วนปัญหาการฝังกลับบ่อขยะ ตามที่ผู้ถูกฟ้องคิดก็ถ่าวอ้างว่าทำอย่างสม่ำเสมอตนนั้น เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๕ มีผู้จุดไฟเผาขยะปล่อยให้มีควันพิษรวมผู้พ้องคิดและประชาชนใกล้เคียง หลังดับไฟแล้ว ก็ไม่มีการฝังกลับบ่อขยะอีกปล่อยให้ขยะลิวไปทุกทิศทาง หากฝังกลับอย่างสม่ำเสมอ คงไม่เกิดเหตุขึ้นอีก

~~ปศุสัตว์อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี ชี้แจงข้อเท็จจริงตามคำสั่งของ ศาลปกครองชั้นต้นเกี่ยวกับขั้นตอน วิธีการควบคุมหรือจำกัดจำนวนสุนัขประจำตัวตาม มาตรฐานของกรมปศุสัตว์ และงบประมาณในการดำเนินงานในเรื่องดังกล่าวตลอดจน ความสัมพันธ์กับราชการส่วนท้องถิ่นว่า หน่วยงานในสังกัดกรมปศุสัตว์มีภารกิจเกี่ยวกับ การกำหนดทิศทางและนโยบายการควบคุมการกำกับการส่งเสริมการถ่ายทอดเทคโนโลยี การวิจัย การพัฒนาเทคโนโลยีเกี่ยวกับการปศุสัตว์ รวมทั้งบริหารจัดการทรัพยากรพันธุกรรม และความหลากหลายทางชีวภาพด้านปศุสัตว์เพื่อให้มีปริมาณสัตว์เพียงพอและมีมาตรฐาน สุกสุขอนามัย ปราศจากโรค สารตกค้าง และสารปนเปื้อน มีความปลอดภัยต่อผู้บริโภคและ สิ่งแวดล้อมและสามารถแข่งขันได้ในระดับสากล โดยมีอำนาจหน้าที่ดำเนินการตาม กฎหมายว่าด้วยโรคระบาดสัตว์ กฎหมายว่าด้วยการนำร่องพันธุ์สัตว์ กฎหมายว่าด้วย การควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ กฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลสัตว์ กฎหมายว่าด้วย โรคพิษสุนัขบ้า กฎหมายว่าด้วยการควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ และกฎหมาย อื่นที่เกี่ยวข้อง หันนี้ ตามข้อ ๒ ของกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมปศุสัตว์ กระทรวง เกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๕ กรมปศุสัตว์จึงไม่มีอำนาจตามกฎหมายในการควบคุมและจำกัด จำนวนสุนัขประจำตัว สำหรับกรณีที่ผู้ถูกฟ้องคิดจะจัดให้มีการควบคุมและจำกัดสุนัขประจำตัวนั้น ผู้ถูกฟ้องคิดจะต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ หมวด ๖ การควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ รวมทั้งกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ส่วนการพิจารณา เกี่ยวกับขั้นตอน ระยะเวลาในการดำเนินการ งบประมาณ และราชการส่วนกลางหรือ ส่วนภูมิภาคที่จะให้คำปรึกษาคือเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานใดนั้น ผู้ถูกฟ้องคิดสามารถ~~

/ดำเนินการ...

ดำเนินการหารือไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดลพบุรีและสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดลพบุรี เพื่อพิจารณาหารือร่วมกันในการจัดทำแผนโครงการดังกล่าวเพื่อกำหนดวิธีการ ขั้นตอน และระยะเวลาในการดำเนินการงบประมาณได้ โดยที่หน่วยงานในสังกัดกรมปศุสัตว์ มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการเฉพาะแต่กรณีตามพระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. ๒๕๓๕ และพระราชบัญญัติโรคบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๕๙๗ โดยมีสาระสำคัญเพื่อการควบคุมและกำจัด โรคบาดสัตว์ สำหรับประเด็นที่ว่า หากผู้ถูกฟ้องคดีในฐานะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่สามารถดำเนินการดังกล่าวได้ไม่ว่าด้วยเหตุใดๆ ปศุสัตว์อำเภอพัฒนานิคมมีโครงการ แผนปฏิบัติการในเรื่องนี้หรือไม่ อย่างไร นั้น กรมปศุสัตว์มีได้มีอำนาจตามกฎหมาย ในการควบคุมและจำกัดจำนวนสุนัขจรจัด แต่มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการควบคุมและ ป้องกันโรคบาดสัตว์ตามพระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. ๒๕๓๕ และพระราชบัญญัติ โรคบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๕๙๗ โดยกรมปศุสัตว์ได้มีการดำเนินงานตามมาตรการต่างๆ เช่น มาตรการสำรวจและขึ้นทะเบียน มาตรการสร้างภูมิคุ้มกันโรคให้กับสัตว์เลี้ยง มาตรการสร้าง เครื่องข่ายในการเฝ้าระวังป้องกันและควบคุมโรค มาตรการสร้างฟืนที่ปลอดโรค และมาตรการ บังคับใช้กฎหมาย ซึ่งในปัจจุบันกรมปศุสัตว์ได้ดำเนินโครงการรณรงค์ป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๕ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเน้นการส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นศูนย์กลางในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมการฉีดวัคซีนป้องกัน โรคพิษสุนัขบ้า การขึ้นทะเบียนสัตว์ การผ่าตัดหัวมันและฉีดยาคุมกำเนิด การประชาสัมพันธ์ ให้ความรู้เรื่องโรคพิษสุนัขบ้า และส่งเสริมให้ประชาชนเลี้ยงสุนัขและแมวอย่างถูกวิธีเพื่อลด ความเสี่ยงของการเกิดโรคพิษสุนัขบ้าหันในคนและสัตว์ สำหรับลักษณะและพฤติกรรม โดยทั่วไปของนกกระจากเทศนั้น จะชอบอยู่กันเป็น群 และไม่ชอบเสียงดัง ถ้ามีอะไรรบกวน ให้ตกลง นกกระจากเทศจะลุกและวิ่งหนีไปข้างหน้าทันที ส่วนราศานกกระจากเทศวัยหนุ่มสาว พร้อมที่จะผสมพันธุ์ได้นั้น ตัวผู้อายุ ๓ ปี ขึ้นไป ตัวเมียอายุ ๒ ปี ขึ้นไป ราคากล่องประมาณ ตัวละ ๒๕,๐๐๐ บาท ถึง ๓๐,๐๐๐ บาท และไข่ของนกกระจากเทศมีราคาตามท้องตลาด ฟองละ ๓๐๐ บาท ถึง ๕๐๐ บาท

~~ปศุสัตว์จังหวัดลพบุรี~~ ชี้แจงข้อเท็จจริงตามคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้นว่า ตามพระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๔ มาตรา ๖ มาตรา ๗ และมาตรา ๘ มีสาระสำคัญว่า ในที่สาธารณะถ้าปรากฏสัตว์ควบคุมได้ไม่มีเครื่องหมายประจำตัวสัตว์ ตามมาตรา ๖ หรือมาตรา ๗ หรือมีแต่เป็นเครื่องหมายปลอม ให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือ

/เจ้าหน้าที่...

เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจจับสัตว์ควบคุมนั้นเพื่อกักขัง ถ้าไม่มีเจ้าของมาขอรับภายในหัววันให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจทำลายสัตว์ควบคุมนั้นได้และตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐ ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดให้ส่วนหนึ่งส่วนใดหรือทั้งหมดของพื้นที่ในเขตอำนาจของราชการส่วนท้องถิ่นนั้นเป็นเขตควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ได้โดยเห็นควรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นออกข้อบังคับตามที่กำหนดให้ เนื้อหาหลักๆ ให้มีการขึ้นทะเบียนการเลี้ยงสุนัข เมว การควบคุมจำนวนสุนัข เมว การทำวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า การปฏิบัติของเจ้าของหรือผู้ครอบครองสุนัข เมว ในที่สาธารณะและการแก้ไขปัญหาสุนัขจรจัด เป็นต้น หากไม่สามารถดำเนินการได้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะประสานหน่วยงานปศุสัตว์ให้แก้ไขโดยประกาศห้ามเจ้าของหรือผู้ครอบครองนำสุนัขกลับไปเลี้ยงที่บ้าน หากไม่มีผู้แสดงตน ก็จะประกาศช่วงระยะเวลาในการกำจัดสุนัขดังกล่าวให้ประชาชนในพื้นที่ทราบล่วงหน้า หรืออีกกรณี ถ้าสามารถจับสุนัขดังกล่าวได้ก็ประกาศห้ามผู้ดูแลสุนัขดังกล่าวต่อไป สำหรับการเลี้ยงนกกระจากเทศนั้น โดยทั่วไปแล้วนกกระจากเทศชอบที่จะอาศัยอยู่ในสภาพพื้นที่ที่มีอากาศอบอุ่นจนถึงร้อน มีความชื้นต่ำ ในเวลากลางวันที่แดดร้อนจัดจะหลบเข้าตามร่มเงาของต้นไม้ ดังนั้น การเลี้ยงนกกระจากเทศจะให้ประสบความสำเร็จ ควรจะเลี้ยงในพื้นที่ที่มีอากาศร้อนหรืออบอุ่น ไม่มีฝนตกชุกมากนักและต้องมีความชื้นต่ำ ซึ่งในประเทศไทยพื้นที่ที่เหมาะสมที่สุดควรเป็นภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคกลาง เป็นต้น และแม้ว่า นกกระจากเทศจะมีมันสมองเล็ก แต่ก็มีความสามารถในการจดจำบางสิ่งบางอย่างได้เป็นอย่างดี มีความสามารถจำผู้ที่เลี้ยงดูได้เป็นอย่างดี จำสถานที่พักอาศัยที่ปลอดภัยได้ดี และถ้าตกลงหรือถูกจับแก่ทำร้ายจากสัตว์ชนิดใด นกกระจากเทศจะด้ำจ่า เมื่อจวนดัวหรือโกรธ จะต่อสู้ป้องกันตัวด้วยการเตะหรือถีบไปข้างหน้า ดังนั้น การมีสุนัขจรจัดเข้ามาใกล้ อาจจะทำให้ นกกระจากเทศเกิดความเครียดและตื่นตกใจ ซึ่งการสร้างรั้วสำหรับนกใหญ่ต้องสูงอย่างน้อย ๑.๕ เมตร และสามารถป้องกันสัตว์อื่น เช่น สุนัขเข้าไปรบกวน สำหรับราคาพ่อแม่พันธุ์นั้น กองบำรุงพันธุ์สัตว์ กรมปศุสัตว์ กำหนดราคาจำหน่ายพันธุ์นั้นจากเทศ อายุไม่เกิน๓ เดือน ราคา ๕,๕๐๐ บาท

 ศาลปกครองชั้นต้นพิจารณาแล้วเห็นว่า คดีมีประเด็นที่จะต้องวินิจฉัย สองประเด็นตามลำดับ ดังนี้

/ประเด็น...

วิจิตราษฎร์
มนต์ที่ ๑๖
ก้าวต่อไป

๗

ประเด็นที่ ๑ ผู้ถูกฟ้องคดีละเลยต่อหน้าที่ในการกำจัดสุนัขรจัดในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลซองสาริกาหรือไม่ คดีนี้เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นประชาชนผู้อาศัยอยู่ในหมู่ที่ ๑ ตำบลซองสาริกา อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี ภายในเขตของผู้ถูกฟ้องคดี และผู้ฟ้องคดีมีอาชีพเลี้ยงนกกระจากเทศทั้งพ่อพันธุ์ แมพันธุ์ และลูกนกกระจากเทศ โดยในปี พ.ศ. ๒๕๔๗ มีนกกระจากเทศรวม ๔๕๐ ตัว ครั้นถูกรบกวนจากสุนัขรจัดที่อาศัยอยู่บริเวณบ่อขยะของผู้ถูกฟ้องคดี ซึ่งอยู่ห่างจากฟาร์มของผู้ฟ้องคดีประมาณ ๖๐๐ เมตร จนทำให้นกกระจากเทศลดปริมาณลงเรื่อยๆ และผู้ฟ้องคดีมีหนังสือลงวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๓ และลงวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๔ ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีดำเนินการกับสุนัขรจัดดังกล่าว แต่ผู้ถูกฟ้องคดีเพิกเฉยและปฏิเสธว่าไม่มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการกำจัดสุนัขรจัด หรือจัดการด้วยวิธีอื่นใด ดังนั้น การที่ผู้ฟ้องคดีมีหนังสือร้องเรียนให้ผู้ถูกฟ้องคดีดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ในการจัดทำบริการสาธารณูปโภคแก่ประชาชนในเขตพื้นที่รวมทั้งผู้ฟ้องคดี ตามบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวข้างต้นแล้ว แต่ผู้ถูกฟ้องคดีกลับเพิกเฉยและเห็นว่า มิใช่อำนาจหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีโดยตรง แต่เป็นอำนาจของกรมปศุสัตว์ นั้น ~~จึงเห็นว่า~~ นายวินัย นาenko ปศุสัตว์อำเภอพัฒนานิคม และนายปฏิวัติ คุณดิลกพจน์ ปศุสัตว์จังหวัดลพบุรี ~~ยืนยันว่า กรมปศุสัตว์ไม่มีอำนาจตามกฎหมายในการควบคุมและจำกัดจำนวนสุนัขรจัด~~ คงมีเพียงอำนาจในการกำหนดทิศทางและนโยบายในการควบคุม การกำกับการส่งเสริม การถ่ายทอดเทคโนโลยี การวิจัย การพัฒนาเทคโนโลยี ฯลฯ ~~แต่การควบคุมและจำกัดจำนวนสุนัขรจัดเป็นอำนาจของผู้ถูกฟ้องคดีตามพระราชบัญญัติการสาธารณูปโภค พ.ศ. ๒๕๓๕ ประกอบพระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. ๒๕๓๕ และพระราชบัญญัติ โรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๕๙๘~~ ~~ข้ออ้างของผู้ถูกฟ้องคดีในส่วนนี้จึงฟังไม่เข้า จึงเห็นว่า~~ เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีมิได้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติดังได้ วินิจฉัยมาข้างต้น การกระทำการของผู้ถูกฟ้องคดีจึงเป็นการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดจริง จึงให้ผู้ถูกฟ้องคดีดำเนินการควบคุมสุนัขรจัดตามอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย โดยมีเป้าประสงค์กำกับในเรื่องการควบคุมสุนัขรจัดมิให้เป็นอันตรายต่อทรัพย์สินของประชาชนและมิให้รบกวนการประกอบอาชีพของประชาชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบรวมทั้งผู้ฟ้องคดีด้วย

ประเด็นที่ ๒ การละเลยต่อหน้าที่ดังกล่าวของผู้ถูกฟ้องคดีนี้เป็นการกระทำล้มเหลวให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ฟ้องคดีหรือไม่ เห็นว่า เมื่อได้วินิจฉัยแล้วว่า ผู้ถูกฟ้องคดี

/มีหน้าที่...

มีหน้าที่ในการบำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร ตามมาตรา ๖๙ (๗) แห่งพระราชบัญญัติสภาร่างบัญญัติการบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ และมีหน้าที่ควบคุมดำเนินการกับสัตว์ควบคุมตามพระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. ๒๕๓๕ รวมทั้ง มีอำนาจในการทำลายหรือกักสัตว์ที่ไม่มีเจ้าของตามที่เห็นสมควร ตามพระราชบัญญัติ การสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ แม้ผู้ถูกฟ้องคดีจะได้ดำเนินการฟังกลับบ่อขยะอันเป็นที่อาศัย ของสุนัขจรจัดแล้ว แต่ก็ไม่ได้ทำอย่างสม่ำเสมอ และผู้ถูกฟ้องคดียอมรับว่ามิได้ดำเนินการ กับสุนัขจรจัดที่มารบกวนการประกอบอาชีพโดยปกติสุขของผู้ฟ้องคดี ทำให้สุนัขจรจัด ยังคงอยู่อาศัยที่บ่อขยะของผู้ถูกฟ้องคดีและยังรบกวนนกกระจากเทศของผู้ฟ้องคดี จากการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดดังกล่าวของผู้ถูกฟ้องคดีเป็นผลโดยตรงให้ สุนัขจรจัดหลายสิบตัวยังคงอาศัยอยู่ที่บ่อขยะและเข้ามารบกวนบ้าน ไล่ล่านกกระจากเทศ ด้วยการรวมกลุ่มแบบหมาหมูปล่อยต้อน รุมเห่า และรุมกัด จนเป็นเหตุให้นกกระจากเทศอยู่ใน ภาวะเครียดและตกใจกลัว ไม่ออกໄไปตามปกติที่เคยออกໄไปตัวละ ๕๐ ฟอง ถึง ๘๐ ฟอง และ ๑๒๐ ฟอง ต่อปี หรือได้ปีละประมาณ ๑,๕๐๐ ฟอง (เท่ากับ ๘๓ ฟอง ต่อตัวต่อปี) คงเหลือ ๖๐๓ ฟอง (เท่ากับ ๓๓.๕ ฟอง ต่อตัวต่อปี) หันนี้ นายวินัย นาenko ปศุสัตว์อำเภอพัฒนานิคม ยืนยันว่า ลักษณะและพฤติกรรมของนกกระจากเทศจะชอบอยู่เงียบๆ ไม่ชอบเสียงดัง ถ้ามีอะไรรบกวนให้ตกใจ นกกระจากเทศจะลุกและวิ่งหนี และนายปฏิวัติ คุณดิลกจน ปศุสัตว์จังหวัดลบุรี ยืนยันว่า ถ้านกกระจากเทศตกใจหรือถูกรังแกทำร้ายจากสัตว์ชนิดใด นกกระจากเทศจะจดจำ ดังนั้น หากมีสุนัขจรจัดเข้ามายกล้ออาจทำให้นกกระจากเทศ เกิดความเครียดและตื่นตกใจ และปกตินกกระจากเทศแม่พันธุ์จะออกໄไปปีละ ๕๐ ฟอง ถึง ๘๐ ฟอง หรือ ๑๐๐ ฟอง ต่อหนึ่งตัว ซึ่งพยานบุคคลทั้งสองเป็นผู้มีความรู้และเกี่ยวข้องกับ การส่งเสริมอาชีพเกษตรกรรมในการทำปศุสัตว์ประเภทต่างๆ คำยืนยันของพยานบุคคลทั้งสอง สอดคล้องกับข้อเท็จจริงที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้าง คดีจึงมีข้อเท็จจริงฟังได้ว่า จากการละเลย ไม่ดำเนินการกับสุนัขจรจัดของผู้ถูกฟ้องคดี สุนัขจรจัดนั้นจึงมารบกวนความเป็นอยู่ โดยปกติสุขของนกกระจากเทศของผู้ฟ้องคดีตามสัญชาตญาณของสัตว์ที่ต้องอยู่ในที่สูง ปลอดภัย จึงจะมีบรรยายกาศเหมาะสมแก่การผลิตไข่ ทำให้ปริมาณไข่นกกระจากเทศของ ผู้ฟ้องคดีลดจำนวนลงจากปีละ ๑,๕๐๐ ฟอง คงเหลือประมาณ ๖๐๓ ฟอง จึงเป็นผลจาก การกระทำละเมิดของผู้ถูกฟ้องคดีและก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ฟ้องคดีจริง ส่วนการที่ นกกระจากเทศแม่พันธุ์ตายไป ๑ ตัว เพราะจิกกินทรัพย์มากเกินไป อันเนื่องมาจาก

/ความเครียด...

ความเครียดตามที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้าง นั้น เนื่องจากนักการจากเทศไม่มีพันจึงต้องอาศัยเม็ดกรวดทรายหยาบเพื่อช่วยบดอาหาร ผู้เลี้ยงจึงต้องมีเม็ดกรวดทรายไว้ให้นักการจากเทศกินแต่ต้องคอยสังเกตไม่ให้กินมากเกินไปจนทำให้ไปอุดตันในระบบทางเดินอาหาร เมื่อผู้ฟ้องคดีไม่สังเกตอาการนักการจากเทศแม่พันธุ์ที่กัดกินทรายมากเกินไป กรณีเป็นผลมาจากการขาดความระมัดระวังในการดูแลนักการจากเทศแม่พันธุ์ของผู้ฟ้องคดีเอง ทำให้เกิดจากการลากเลยของผู้ถูกฟ้องคดีโดยตรงไม่

~~กรณีต่อไปที่ต้องพิจารณาว่า ผู้ถูกฟ้องคดีต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้ฟ้องคดีเพียงใด นั้น เห็นว่า ผู้ฟ้องคดียืนยันว่า โดยปกติหากไม่มีสุนัขจรจัดมาบ่วน กอกกระจากเทศแม่พันธุ์จะออกไข้ได้ปีละ ๕๐ พอง ถึง ๘๐ พอง บางตัว ๑๗๐ พอง และผู้ฟ้องคดีเคยได้รับผลผลิตจากนักการจากเทศแม่พันธุ์ปีละ ๑,๕๐๐ พอง ราคาขายฟองละ ๓๐๐ บาท เป็นเงินจำนวน ๔๕๐,๐๐๐ บาท แต่ภายหลังถูกสุนัขจรจัดบ่วน กอกกระจากเทศแม่พันธุ์ออกไข้ลดลงเหลือปีละ ๖๐๓ พอง ขาดผลผลิตไข่นกที่ควรจะได้ไป ๘๗๗ พอง คิดเป็นเงิน ๒๖๙,๑๐๐ บาท แต่ผู้ฟ้องคดีขอคิดเพียง ๑๕๐,๐๐๐ บาท เมื่อพิเคราะห์บันทึกการเก็บไข่นับแต่เดือนมกราคมถึงเดือนธันวาคม ๒๕๕๔ ผู้ฟ้องคดีเก็บไข่นกกระจากเทศได้ ๖๐๓ พอง และขายไข่ให้แก่บริษัทเจริญโภคภัณฑ์อีสาน จำกัด (มหาชน) ตามใบเสร็จรับเงินรายละเอียดปรากฏตามเอกสารแนบท้ายคำชี้แจงของผู้ฟ้องคดีลงวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ และคำชี้แจงของนายวินัย นาเอก ปลุสต์ว่องไว้เงินเดือน ๓๐๐ บาท ถึง ๕๐๐ บาท และเอกสารการเลี้ยงนักการจากเทศของกรมปลุสต์ว่องท้ายคำชี้แจงของปลุสต์ว่องไว้ดังนี้ ลงวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๕๕ ในส่วนปริมาณการออกไข่ของนักการจากเทศแม่พันธุ์สอดคล้องต้องกัน กับข้อเท็จจริงที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้าง คดีจึงมีพยานหลักฐานรับฟังได้ว่า ค่าความเสียหายที่ผู้ถูกฟ้องคดีต้องรับผิดชอบ แม้จะมากกว่า ๑๕๐,๐๐๐ บาท แต่ผู้ฟ้องคดีมีคำขอเพียงนั้น จึงกำหนดให้ตามคำขอ ทั้งนี้ ตามมาตรา ๕๓๙ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ประกอบมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ส่วนคำขอให้ชดใช้ค่านักการจากเทศแม่พันธุ์ เป็นเงิน ๒๕,๐๐๐ บาท นั้น เมื่อได้วินิจฉัยแล้วว่า เหตุแห่งการตายของนักการจากเทศแม่พันธุ์มิได้เกิดจากผู้ถูกฟ้องคดีโดยตรง คำขอในส่วนนี้ จึงไม่กำหนดให้~~

/ศาลปกครองชั้นต้น...

ตัวอย่าง
พ.ศ.๒๕๖๔
๙๗๘
๒๖๓๒๒๓๒

ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดีดำเนินการควบคุมสุนัขจรจัดตามอำนาจหน้าที่ โดยมีเป้าประสงค์กำกับในเรื่องการควบคุมสุนัขจรจัดมิให้รบกวนการประกอบอาชีพของประชาชนรวมทั้งผู้ฟ้องคดีในเขตพื้นที่รับผิดชอบ และให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนความเสียหายจากการขาดรายได้ขายไข่นกกระจากเทศเป็นเงิน ๑๕๐,๐๐๐ บาท ทั้งนี้ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่คดีถึงที่สุด และให้รายงานผลการดำเนินการกับสุนัขจรจัดต่อศาลภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันมีคำพิพากษา

~~ผู้ถูกฟ้องคดีอุทธรณ์~~ อำนาจหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีในการส่งเสริมอาชีพและสร้างรายได้ให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น รวมทั้งสร้างเสริมและรักษาสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสมแก่การดำรงชีพของประชาชนในท้องถิ่น ตามมาตรา ๖๗ (๒) (๓) และ (๗) มาตรา ๖๘ (๗) และมาตรา ๖๙ แห่งพระราชบัญญัติสภาพต่ำบลและองค์กรบริหารส่วนต่ำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ เป็นอำนาจหน้าที่ที่ทับซ้อนเกี่ยวโยงกับอำนาจหน้าที่ของกระทรวง ทบวงกรมอื่นๆ เช่น กรมควบคุมโรคติดต่อ กรมปศุสัตว์ หรือองค์การหรือหน่วยงานของรัฐในอันที่จะดำเนินกิจการใดๆ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในต่ำบล และยังเป็นอำนาจหน้าที่ที่ทับซ้อนเกี่ยวโยงกับอำนาจหน้าที่ของสภาพต่ำบล ตามมาตรา ๒๓ (๓) (๔) และ (๕) แห่งพระราชบัญญัติเดียวกันนี้ด้วย จึงเกิดความสับสนไม่ชัดเจนในบทบาทอำนาจหน้าที่ของแต่ละหน่วยงาน ทำให้เกิดช่องว่างในการปฏิบัติหน้าที่ แม้ผู้ถูกฟ้องคดีจะมีอำนาจหน้าที่ในการให้บริการสาธารณูปโภคด้านตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็ตาม ผู้ถูกฟ้องคดีก็มิได้ละเลยในการปฏิบัติหน้าที่และผู้ถูกฟ้องคดีได้ดำเนินการแก้ไขเยียวยาความเดือดร้อนหรือเสียหายหรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายให้แก่ผู้ฟ้องคดีแล้วตามความเหมาะสมและตามที่กฎหมายให้อำนาจแก่ผู้ถูกฟ้องคดีไว้ ผู้ถูกฟ้องคดียอมรับว่าอำนาจในการออกข้อกำหนดท้องถิ่นให้ส่วนหนึ่งส่วนใดหรือทั้งหมดของพื้นที่ในเขตอำนาจของราชการส่วนท้องถิ่น นั้น เป็นเขตควบคุมการเลี้ยงสัตว์หรือปล่อยสัตว์ ตามมาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ เพื่อมิให้สัตว์ที่ไม่มีเจ้าของเป็นพาหนะนำเชื้อโรคแพร่กระจายหรือทำอันตรายแก่ประชาชนและสัตว์เลี้ยงของประชาชนตามที่กฎหมายบัญญัติ นั้น เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดี แต่การออกข้อกำหนดในเรื่องใดเรื่องหนึ่งจำเป็นต้องวางแผนหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รบกวนและรัดกุมเพื่омิให้เกิดผลกระทบกับประชาชนในพื้นที่ ซึ่งจำเป็นต้องมีการศึกษาเปรียบเทียบ ข้อดีข้อเสียในการที่จะกำหนดเขตห้ามเลี้ยงสัตว์หรือปล่อยสัตว์ว่าด้วยมีมาตรการอย่างไร

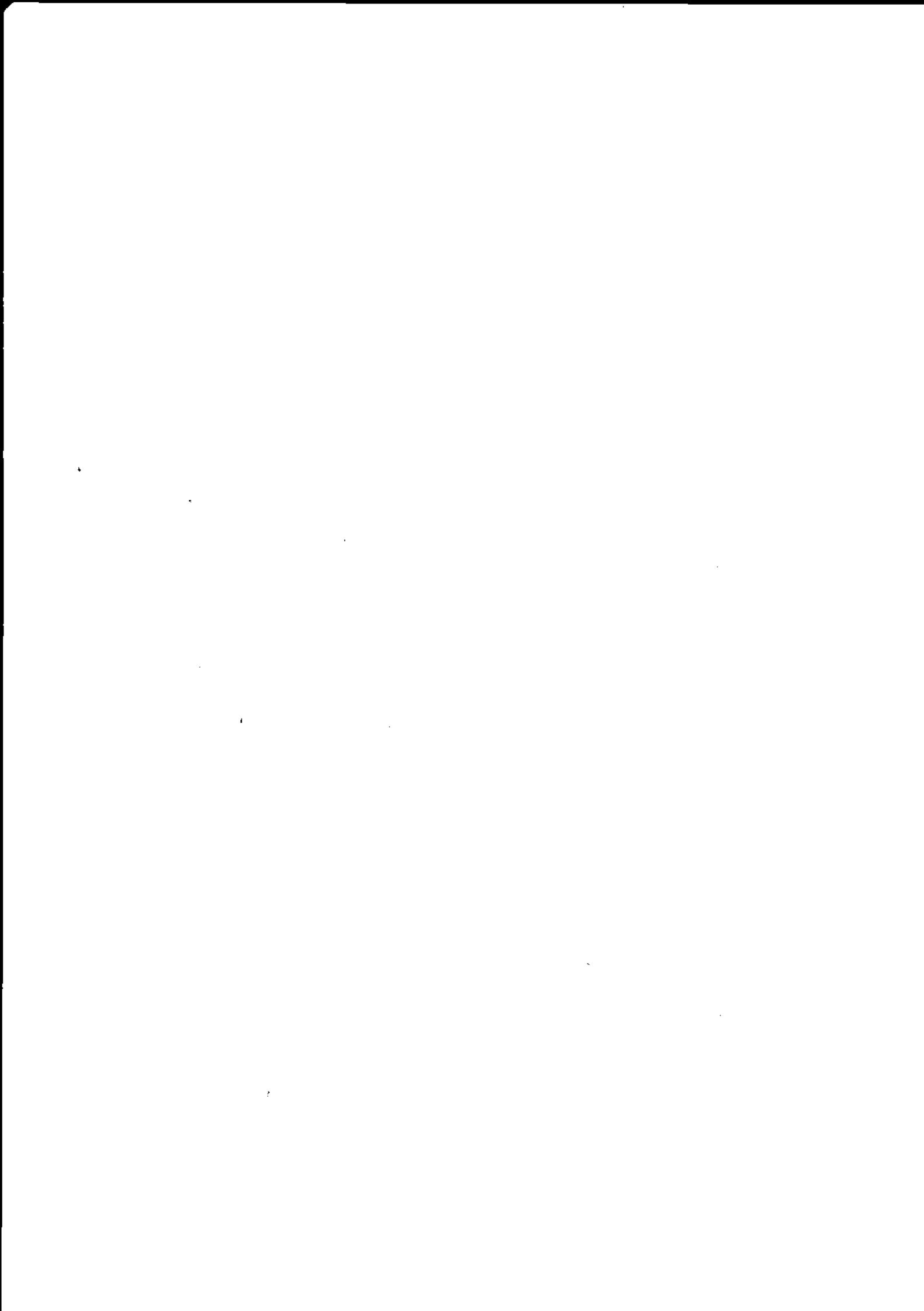
/รวมทั้ง...

รวมทั้งต้องผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน มีการจัดทำประชาวิจารณ์ในเรื่องนั้นๆ จากประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ในความรับผิดชอบของผู้ถูกฟ้องคดีก่อน เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบ กับการดำเนินชีพของประชาชนในท้องถิ่น

ผู้ถูกฟ้องคดีเห็นว่า คดีนี้เป็นกรณีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครอง หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร และเป็นกรณีพิพาทเกี่ยวกับการทำลายเมืองหรือความรับผิด อันย่างอื่นของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการละเลยต่อหน้าที่ ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร ตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๒) และ (๓) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ประกอบกับมาตรา ๕๙ และมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน ที่กำหนดให้ยื่นฟ้องคดีดังกล่าวภายในเก้าสิบวันหรือนานกว่านี้ แล้วแต่กรณี นับแต่วันที่รู้ หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี เมื่อข้อเท็จจริงในคดีนี้ผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๓ ถึงผู้ถูกฟ้องคดี ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีดำเนินการขัดความเดือดร้อนที่เกิดจาก สุนัขจรจัดดังกล่าว และผู้ฟ้องคดีกกล่าวอ้างว่าไม่ได้รับการตอบรับจากผู้ถูกฟ้องคดีหรือ ไม่ได้รับการแก้ไขเยียวยาเหตุความเดือดร้อนดังกล่าวจากผู้ถูกฟ้องคดีแต่อย่างใด จึงถือได้ว่า ผู้ฟ้องคดีรู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดีแล้ว ผู้ฟ้องคดีจึงต้องนำคดีมาฟ้องต่อศาล ภายในระยะเวลาเก้าสิบวัน ตามมาตรา ๙ (๒) (ที่ถูกคือ มาตรา ๕๙) หรือนานกว่านี้ ตามมาตรา ๙ (๓) (ที่ถูกคือ มาตรา ๕๑) นับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุดังกล่าว คือ ต้องนำคดีมาฟ้องศาล ภายในวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๕๓ ซึ่งเป็นวันที่ครบกำหนดเก้าสิบวัน หรือภายในวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๔ ซึ่งเป็นวันที่ครบกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่ง การฟ้องคดี การที่ผู้ฟ้องคดีนำคดีมาฟ้องศาลเมื่อวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๕๔ (ที่ถูกคือ วันที่ ๘ มกราคม ๒๕๕๕) จึงเป็นการยื่นฟ้องคดีต่อศาลเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาการฟ้องคดีตาม มาตรา ๙๙ ประกอบกับมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน และเห็นว่าการฟ้องคดี ดังกล่าวของผู้ฟ้องคดีเป็นไปเพื่อประโยชน์ของผู้ฟ้องคดีเอง มิใช่เป็นการฟ้องคดีที่เป็น ประโยชน์ต่อส่วนรวม หรือเกี่ยวกับการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ หรือมีเหตุจำเป็นอย่างอื่น ตามมาตรา ๙๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน คดีนี้จึงเป็นการยื่นฟ้องเมื่อพ้น กำหนดระยะเวลาในการฟ้องคดีตามที่กฎหมายกำหนด ศาลจึงไม่อาจรับคำฟ้องของ ผู้ฟ้องคดีไว้พิจารณาได้

/แม้ผู้ถูกฟ้องคดี...

1๘๐๖
๙๗/๙

แม้ผู้ถูกฟ้องคดีจะมีอำนาจหน้าที่ควบคุมดำเนินการกับสัตว์ควบคุมตามพระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. ๒๕๓๕ ทำลายหรือกักสัตว์ที่ไม่มีเจ้าของตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ก็ตาม แต่การควบคุมสุนัขจรจัดมิให้รับกวน การประกอบอาชีพของประชาชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบ ต้องปรากฏข้อเท็จจริงว่ามีสุนัขจรจัด หรือมีสุนัขที่ไม่มีเจ้าของเรื่องนรบกวนการประกอบอาชีพของประชาชนในพื้นที่อยู่จริง แต่จากการสำรวจสุนัขในพื้นที่รับผิดชอบของผู้ถูกฟ้องคดีไม่พบว่ามีสุนัขจรจัดหรือ สุนัขที่ไม่มีเจ้าของแต่อย่างใด แต่มีสุนัขที่มีเจ้าของในปี พ.ศ. ๒๕๕๓ จำนวน ๔,๑๖๗ ตัว ปี พ.ศ. ๒๕๕๔ จำนวน ๓,๙๘๗ ตัว และปี พ.ศ. ๒๕๕๕ จำนวน ๔,๒๖๘ ตัว โดยในปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ถึง พ.ศ. ๒๕๕๕ หมู่ที่ ๙ มีสุนัขเฉลี่ยประมาณ ๒๕๐ ตัว หมู่ที่ ๑๓ มีสุนัขเฉลี่ย ประมาณ ๓๓๐ ตัว โดยสำรวจระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนเมษายนของทุกปี เพื่อดำเนินการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าและยาคุมกำเนิด สุนัขที่ผู้ถูกฟ้องคดีสำรวจพบ เป็นสุนัขขนาดใหญ่และเล็กประมาณ ๒๐ ตัว ซึ่งเป็นสุนัขของประชาชนที่อาศัยอยู่ใกล้เคียง บ่อขยายของผู้ถูกฟ้องคดีและฟาร์มเลี้ยงนகกระจากเทศของผู้ฟ้องคดี มิใช่สุนัขจรจัดตามที่ ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้างแต่ประการใด และธรรมชาติของสุนัขจะออกหากินในเวลากลางคืน และกลางวัน ประกอบกับผู้ถูกฟ้องคดีไม่เคยได้รับแจ้งว่ามีสุนัขที่เจ้าของไม่สามารถเลี้ยงได้ ในพื้นที่รับผิดชอบของผู้ถูกฟ้องคดีแต่อย่างใด ซึ่งเมื่อผู้ถูกฟ้องคดีได้รับเรื่องร้องเรียนจาก ผู้ฟ้องคดีตามหนังสือลงวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๕ ผู้ถูกฟ้องคดีได้พยายามบรรเทา ความเดือดร้อนหรือเสียหายหรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายของผู้ฟ้องคดี โดยวางแผนที่จะ ดำเนินการกำจัดสุนัขที่เข้าไปก่อความเสียหายให้กัดนกกระจากเทศของผู้ฟ้องคดี แต่เห็นว่า อาจเป็นการผิดศีลธรรมและثارูณกรรมสัตว์ได้ และสุนัขกลุ่มดังกล่าวเป็นสุนัขที่มีเจ้าของ หรือมีผู้ครอบครองหรือผู้เลี้ยงหรือผู้ควบคุม ผู้ถูกฟ้องคดีจึงกระทำได้เพียงประสาน แจ้งความประสงค์ต่อกรมปศุสัตว์ที่มีโครงการรณรงค์ป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ให้ดำเนินการรับเลี้ยงสุนัขจรจัด เนื่องจากเป็นหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง ที่มีอำนาจหน้าที่ทับซ้อนเกี่ยวโยงกันในการควบคุมหรือกำจัดสุนัข เช่นเดียวกับผู้ถูกฟ้องคดี

นอกจากนี้ การที่ผู้ฟ้องคดีได้เลี้ยงนกกระจากเทศมาเป็นเวลา ๑๐ ปี เมื่อมีสุนัขมาล่ากัดนกกระจากเทศเป็นประจำตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ถึง พ.ศ. ๒๕๕๗ แสดงให้เห็นว่า ผู้ฟ้องคดีรับทราบถึงผลกระทบหรือความเสี่ยงที่เกิดขึ้นอยู่แล้ว แต่ผู้ฟ้องคดีก็มิได้ดำเนินการ ป้องกันหรือระมัดระวังแต่อย่างใด ยังคงปล่อยล่วงเลยมาจนถึงปี พ.ศ. ๒๕๕๙ ถึง พ.ศ. ๒๕๕๓

/ชี้ทาง...

รายงาน
ฯลฯ

ซึ่งหากผู้ฟ้องคดีปฏิบัติตามมาตรฐานฟาร์มเลี้ยงสัตว์หรือฟาร์มเลี้ยงนกกระจากเทศตามกฎ
ระเบียบ หรือประกาศที่กรมปศุสัตว์กำหนด หรือปฏิบัติตามเอกสารการเลี้ยงนกกระจากเทศ
ของกรมปศุสัตว์ที่แนบท้ายคำชี้แจงของปศุสัตว์จังหวัดลพบุรี ลงวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๕๕
อย่างเคร่งครัดแล้ว ความเสียหายหรือความสูญเสียตามที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้างในคำฟ้องนั้น¹
จะไม่เกิดขึ้น เนื่องจากหลักสำคัญเบื้องต้นในการเลี้ยงนกกระจากเทศที่ผู้ฟ้องคดีต้องคำนึงถึง²
ที่สำคัญ ๒ ส่วน คือ ส่วนแรก ต้องมีโรงเรือนที่เหมาะสม มีหลังคาที่มีความสูงไม่น้อยกว่า³
๒.๗๕ เมตร ถึง ๓ เมตร มีฝาผนัง ๓ ด้าน มีประตูเข้าออก สามารถป้องกันแสงแดด ลม พายุ
และฝนได้เป็นอย่างดี ตัวโรงเรือนควรมีขนาดประมาณกว้าง ๓ เมตร ยาว ๕ เมตร และมีรั้วที่สูง⁴
อย่างน้อย ๑.๕ เมตร โดยรั้wtต้องมีความมั่นคงแข็งแรง ทนต่อแรงเตะหรือแรงปะทะของ
นกกระจากเทศ และสามารถป้องกันไม่ให้สัตว์อื่น เชน สุนัขเข้าไปรบกวนนกกระจากเทศ
ทำให้เกิดความเครียดและตื่นตกใจ และส่วนที่สอง ต้องมีระบบควบคุมกำกับมาตรฐานอาหารและ
การให้อาหาร และควบคุมเชื้อโรคด้วย เนื่องจากนกกระจากเทศไม่มีพันธุ์ใช้ในการบดเคี้ยว
อาหาร ซึ่งธรรมชาตินอกกระจากเทศจะกินก้อนกรวด ก้อนหิน หรือราย半天จากพื้นดิน⁵
เพื่อไปปั่นหยดอาหารในกิน ฉะนั้น การเลี้ยงนกกระจากเทศในระบบฟาร์มจึงจำเป็นต้องอย
สังเกตด้วยว่าอย่าให้นกกระจากเทศกินมากเกินไปจนทำให้ปอดตันในระบบทางเดินอาหารได้
อีกทั้งต้องดูแลให้นกกระจากเทศมีร่างกายสมบูรณ์⁶ ไม่อ้วนเกินไป เพราะจะทำให้มีไขมันไปเกาะ
ตามระบบสืบพันธุ์เป็นเหตุให้ผลผลิตลดลงได้ ส่วนการกำหนดให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน
ความเสียหาย จำนวน ๑๕๐,๐๐๐ บาท นั้น เห็นว่า ปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ถึง พ.ศ. ๒๕๕๕ ผู้ฟ้องคดี
มีนกกระจากเทศพ่อแม่พันธุ์ ๒๖ ตัว เป็นนกกระจากเทศแม่พันธุ์ที่ออกไข่จำนวน ๑๙ ตัว
ซึ่งในฤดูผสมพันธุ์นกกระจากเทศแม่พันธุ์จะออกไข่ ๓๐ ฟอง ถึง ๔๐ ฟอง ต่อปี
มากน้อยขึ้นอยู่กับสายพันธุ์ ความสมบูรณ์ และอายุของนกกระจากเทศแม่พันธุ์ ตามคำชี้แจงของนายปฏิวัติ
คุณดิลกพจน์ ปศุสัตว์จังหวัดลพบุรี ที่ยื่นต่อศาล โดยในปีที่ผ่านมา นกกระจากเทศได้ออกไข่
ไปแล้ว ๖๐๓ ฟอง จากแม่พันธุ์ ๑๙ ตัว นั่นคือ แม่พันธุ์ ๑ ตัว ออกไข่เฉลี่ย ๓๓.๕ ฟอง ต่อปี
ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานของพันธุ์นกกระจากเทศที่จะออกไข่อยู่ ๓๐ ฟอง ถึง ๔๐ ฟอง ต่อตัวต่อปี
ดังนั้น การที่ผู้ฟ้องคดีแจ้งว่าควรได้ไข่ปีละ ๑,๕๐๐ ฟอง หรือได้ไข่ ๘๓.๓๕ ฟอง ต่อตัวต่อปี
จึงไม่สอดคล้องกับหลักวิชาการของกรมปศุสัตว์ดังกล่าว ผู้ฟ้องคดีจึงไม่ได้ขาดผลผลิตไข่ และไม่ได้
รับความเสียหายแต่ประการใด และการที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้างว่าตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ถึง พ.ศ. ๒๕๕๗
มีสุนัขมาไล่กัดเป็นประจำจนกระแทกในปี พ.ศ. ๒๕๕๐ ผู้ฟ้องคดีมีนกกระจากเทศพ่อแม่พันธุ์

/จำนวน...

จำนวน ๕๖ ตัว ครั้นถึงปี พ.ศ. ๒๕๕๓ คงเหลือพ่อแม่พันธุ์ จำนวน ๒๖ ตัว และปัจจุบัน คงเหลือเพียง ๒๓ ตัว ซึ่งการที่มีสุนัขเข้าไปไอลักษณะจากเทศของผู้ฟ้องคดีดังกล่าว เป็นความบกพร่องหรือความประมาทของผู้ฟ้องคดีจากการที่ฟาร์มนากระจากเทศของผู้ฟ้องคดี ไม่ได้มารฐานหรือไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานฟาร์มตามหลักเกณฑ์ของการตรวจสอบ มาตรฐานฟาร์มเลี้ยงสัตว์ที่กรมปศุสัตว์กำหนด หรือผู้ฟ้องคดีไม่ปฏิบัติตามระเบียบกรมปศุสัตว์ ว่าด้วยการขอรับและออกใบอนุญาตประกอบกิจการฟาร์มเลี้ยงสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๑ อย่างเคร่งครัด ประกอบกับผู้ฟ้องคดีขาดองค์ความรู้ เช่น ระบบการทำลายเชื้อโรคก่อนเข้าและออกจากฟาร์ม การจัดการโรงเรือนที่ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล ใช้โรงเรือนที่มีลักษณะและขนาดของรั้ว ไม่เหมาะสม การควบคุมดูแลในเรื่องการให้วัสดุป้องกันโรค ไม่ได้รับการฝึกอบรม ตามหลักสูตรผู้ประกอบการที่กรมปศุสัตว์กำหนด ทำให้เกิดความเสียหายขึ้น ดังนั้น ความเสียหายดังกล่าวจึงมิใช่เกิดจากการละเลยในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดี หรือเกิดจากการทำละเมิดของผู้ถูกฟ้องคดีต่อผู้ฟ้องคดี ผู้ถูกฟ้องคดีจึงไม่ต้องรับผิดชอบ ในความเสียหาย จำนวน ๑๕๐,๐๐๐ บาท ต่อผู้ฟ้องคดีตามที่ศาลปกครองชั้นต้น มีคำพิพากษาแต่อย่างใด

ขอให้ศาลมีคำพิพากษาจัดให้ค่าเสียหาย ๑๕๐,๐๐๐ บาท ให้แก่ผู้ฟ้องคดี

ผู้ฟ้องคดีแก้อุทธรณ์ว่า ผู้ฟ้องคดีได้รับความเดือดร้อนและเสียหาย ในการประกอบอาชีพเลี้ยงนากระจากเทศ จากการที่มีสุนัขจรจัดที่อาศัยอยู่ที่บริเวณรอบๆ บ้านของผู้ถูกฟ้องคดี มาไอลักษณะจากเทศเป็นประจำ ทำให้เกิดความเสียหายของผู้ฟ้องคดี ได้รับบาดเจ็บและมีอาการตกใจกลัว หวาดผวา ไม่ออกไประตามปกติที่ควรจะได้ ซึ่งผู้ฟ้องคดี ได้ทำหนังสือร้องเรียนถึงความเดือดร้อนและความเสียหายจากสุนัขจรจัดดังกล่าว พร้อมจัดส่งแผ่นชนิดที่บันทึกภาพสุนัขจรจัดขณะกำลังไอลักษณะจากเทศ ซึ่งมีทั้งภาพนิ่ง และภาพเคลื่อนไหวให้กับผู้ถูกฟ้องคดีและติดตามทางตามสมอ จนกระทั่งนำคดีมาฟ้องต่อศาล ผู้ฟ้องคดีไม่เคยได้รับการเยียวยาความเดือดร้อนเสียหายใดๆ จากผู้ถูกฟ้องคดีเลย ดังนั้น ที่ผู้ถูกฟ้องคดีอุทธรณ์ว่ามิได้ละเลยในการปฏิบัติหน้าที่และได้เยียวยาความเดือดร้อนหรือ เสียหายหรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายให้แก่ผู้ฟ้องคดีแล้ว จึงเป็นข้อกล่าวอ้างลอยๆ ไม่เป็นความจริง และไม่อาจรับฟังได้ ส่วนที่ผู้ถูกฟ้องคดีอ้างว่าการออกกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับได้ จะต้องวางแผนหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รับรองคอบรัคกุณ เพื่อมให้เกิด

/ผลกระทบ...

* ก็ ก็ ก็ ก็ ก็
ก็ ก็ ก็ ก็ ก็

ผลกระทบกับประชาชนในพื้นที่ ซึ่งต้องเปรียบเทียบข้อดีข้อเสีย ต้องผ่านการมีส่วนร่วมของประชาชน และมีการจัดทำประชาพิจารณ์ในเรื่องนั้นๆ นั้น ผู้ฟังคดีเห็นว่า ผู้ถูกฟ้องคดีได้ยอมรับว่า เป็นอำนาจหน้าที่ของตนที่จะออกข้อกำหนดห้องถินดังกล่าว แต่ในการออกข้อกำหนดนั้น มาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ไม่ได้บัญญัติว่า ต้องผ่านการมีส่วนร่วมของประชาชนและมีการจัดทำประชาพิจารณ์ในเรื่องนั้นๆ แต่อย่างใด และขอกล่าวอ้างนี้ก็ไม่ได้ปฏิบัติจริง เพราะในคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น ผู้ถูกฟ้องคดีปฏิเสธว่า ไม่ได้มีอำนาจหน้าที่ตามบทบัญญัติมาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ แต่เป็นหน้าที่ของหน่วยงานอื่น คือ กรมปศุสัตว์ ขอกล่าวอ้างนี้จึงไม่อาจรับฟังได้.

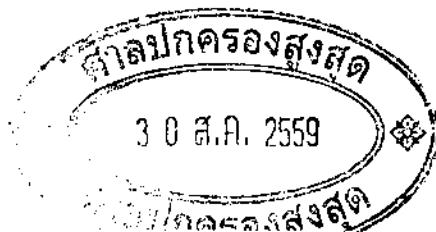
สำหรับประเด็นการยื่นฟ้องเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาในการฟ้องคดีตามที่กฎหมายกำหนด นั้น เมื่อผู้ฟ้องคดีทราบว่า ผู้ถูกฟ้องคดีมีหน้าที่ดูแล ควบคุม และกำจัดสุนัขจรจัด ที่อยู่บริเวณรอบๆ บ่อขยายของผู้ถูกฟ้องคดี จึงได้ทำหนังสือร้องเรียนถึงความเดือดร้อนและความเสียหายครั้งแรก เมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๓๓ และติดตามทางสถานที่เสนอทั้งทางโทรศัพท์ไปยังสำนักงานของผู้ถูกฟ้องคดี และเมื่อพบเจอนายกองค์การบริหารส่วนตำบลช่องสาริกาตามโอกาสต่างๆ ในหมู่บ้าน แต่ปัญหาความเดือดร้อนจากสุนัขจรจัดก็ยังไม่ได้รับการแก้ไข จึงได้ทำหนังสือร้องเรียนอีกครั้งลงวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๔๔ และผู้ฟ้องคดีได้ติดตามทางสถานที่เสนอถึงการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ซึ่งแต่ละครั้งผู้ฟ้องคดีและผู้ถูกฟ้องคดีจะพูดคุยกันถึงแนวทางการแก้ไขปัญหานี้เสมอ แต่การที่ผู้ถูกฟ้องคดีไม่ดำเนินแนวทางการแก้ไขปัญหาซึ่งเป็นหน้าที่ไปปฏิบัติเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนและความเสียหายให้ผู้ฟ้องคดี จึงเป็นการกระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดีอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น ขอกล่าวอ้างนี้จึงไม่อาจรับฟังได้

ส่วนประเด็นที่ผู้ถูกฟ้องคดีโต้แย้งว่า ผู้ฟ้องคดีได้เลี้ยงนกกระจากเทศมาเป็นเวลา ๑๐ ปี และมีสุนัขมาไล่กัดนกกระจากเทศเป็นประจำ ย้อมทราบถึงความเสี่ยงที่จะถูกสุนัขรบกวนได้ทุกขณะ แต่ก็ไม่ได้ดำเนินการป้องกันหรือระมัดระวังแต่อย่างใด เพราะถ้าปฏิบัติตามมาตรฐานฟาร์มเลี้ยงสัตว์หรือฟาร์มเลี้ยงนกกระจากเทศตามกฎหมาย หรือประกาศที่กรมปศุสัตว์กำหนด หรือปฏิบัติตามเอกสารวิชาการเกี่ยวกับการเลี้ยงนกกระจากเทศของกรมปศุสัตว์ที่แนบท้ายคำชี้แจงของกรมปศุสัตว์จังหวัดลพบุรี ลงวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๓๕ อย่างเคร่งครัดแล้ว ความเสียหายหรือความสูญเสียจะไม่เกิดขึ้น นั้น ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า การเลี้ยงนกกระจากเทศสำหรับประเทศไทยนั้น ยังไม่มี

/พระราชบัญญัติ...

พระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเลี้ยงนกกระจากเทศมาบังคับใช้ ดังนั้น ข้อมูลรายละเอียดในการเลี้ยงและการทำ窠อกนกกระจากเทศจึงได้มามากคู่มือในการเลี้ยงนกกระจากเทศ ที่มีไม่มากและค้นคว้าเพิ่มเติมจากอินเทอร์เน็ต ซึ่งในการวางแผนฟาร์ม การสร้างโรงเรือน การสร้าง窠อกนกกระจากเทศแต่ละ窠อกและอื่นๆ ภายในฟาร์มของผู้ฟ้องคดี นั้น มีความเป็นระเบียบ สวยงาม และสะอาด มีพื้นที่เพียงพอ มีการใช้ลวดตาข่ายกันล้อครอบคลุม ซึ่งไม่เป็นสนิม มีความยืดหยุ่นสูงเหมาะสมสำหรับใช้กับนกกระจากเทศ มีราคาแพง ปลอดภัย ผลิตจากต่างประเทศ จึงเป็นคอกนกกระจากเทศที่มีดันทุนสูง ซึ่งหลายๆ ฟาร์มไม่ว่าทั้งในประเทศไทย หรือต่างประเทศก็ไม่ได้ใช้ลวดตาข่ายนี้ ซึ่งคอกนกกระจากเทศพ่อแม่พันธุ์มีความสูง ๑๘๐ เซนติเมตร แต่เฉพาะด้านหน้าของคอกนกกระจากเทศพ่อแม่พันธุ์จะมีความสูงแค่ ๑๕๐ เซนติเมตร ส่วนคอกของนกกระจากเทศเล็กมีความสูง ๑๕๐ เซนติเมตร และยังใช้ สแลนซึ่งปิดด้านนอกของคอกอีกด้วย ขนาดของลวดตาข่ายแทรกส่างจะมีขนาดเล็ก ส่วนแทวนจะมีขนาดที่ใหญ่กว่า ซึ่งถ้าเป็นสุนัขบ้านทั่วๆ ไปก็ไม่สามารถเข้าไปข้างในได้ แต่สุนัขจรจัดเหล่านี้มีนิสัยที่ดุและมุ่งจะทำร้ายนกกระจากเทศ จึงสามารถมุ่ดเข้าไปข้างในได้ อีกทั้งนกกระจากเทศเป็นสัตว์ป่าที่มีขนาดใหญ่ จึงต้องมีอาณาบริเวณพอสมควร ต้องอยู่กลางแจ้ง และต้องมีคอก เพราะนกกระจากเทศมีนิสัยตื่นตกใจง่ายและจะวิ่งไป ข้างหน้าอย่างรวดเร็วในทันที คอกนกกระจากเทศจึงต้องมีความแข็งแรงและมีความยืดหยุ่นดี เสา ก็ต้องเป็นเหล็กกรอกปูนที่มีความแข็งแรงและท้าสีขาวเพื่อให้นกกระจากเทศมองเห็น และคุ้นเคยในอาณาบริเวณ ไม่วิ่งชนคอกเวลาตกใจ มีทุ่งหญ้าภายในคอก นกกระจากเทศ เป็นสัตว์กินพืช แต่กินสัตว์เล็กสัตว์น้อยบ้างเมื่อยุ่งในธรรมชาติเพื่อเป็นแร่ธาตุ ดังนั้น การมีทุ่งหญ้านอกจากจะมีความเป็นธรรมชาติแล้วเป็นการลดดันทุนเรื่องอาหารได้อย่างดี สำหรับเรื่องการให้วัสดุซึ่งกับนกกระจากเทศนั้น ในปัจจุบันยังไม่มีวัสดุซึ่งสำหรับ นกกระจากเทศ เพียงแต่ต้องจัดการให้ถูกสุขลักษณะ น้ำดี อาหารดี พื้นที่เหมาะสม ก็เป็นการป้องกันโรคที่ดีแล้ว เพราะนกกระจากเทศเป็นสัตว์ป่า มีความอดทนต่อโรคสูง ส่วนการทำฟาร์มต้องขอใบอนุร้องมาตรฐานฟาร์มนั้น ยังไม่มีกฎระเบียบ ข้อบังคับหรือ พระราชบัญญัติเฉพาะมานังคับใช้ หรือการที่จะต้องขอใบอนุร้องมาตรฐานฟาร์มนั้น คงต้อง เป็นกรณีที่มีการแปรรูปหรือมีการส่งออกสินค้า ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีไม่กระทำการใดๆ กับสุนัขจรจัด จึงเป็นการละเลยต่อการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดี และเป็นการละเมิดต่อ

/ผู้ฟ้องคดี...

ผู้ฟ้องคดี ก่อให้เกิดความเสียหายในการประกอบอาชีพของผู้ฟ้องคดี ข้ออ้างดังกล่าว ในประเด็นนี้จึงไม่อาจรับฟังได้

นอกจากนี้ การที่ผู้ถูกฟ้องคดีปฏิเสธว่าไม่มีสุนัขจรจัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบ โดยได้นำข้อมูลประชากรสุนัขของตำบลในโครงการรณรงค์ป้องกันโรคพิษสุนัขบ้ามากล่าวอ้าง ซึ่งเป็นข้อมูลประชากรสุนัขบ้าน แต่สุนัขจรจัดที่อาศัยอยู่ที่บริเวณรอบๆ บ่อขยะ นั้น ไม่มีความสามารถประจำหมู่บ้านหรือสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลคนไหนไปสำรวจ สุนัขเหล่านั้น และสุนัขเหล่านั้นก็ไม่ได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าหรือ ยาคุมกำเนิดแต่อย่างใด สุนัขจรจัดเหล่านี้เพิ่มจำนวนมากขึ้นเรื่อยๆ อีกทั้งในเขตพื้นที่ของ ผู้ฟ้องคดีอยู่ห่างจากเพื่อนบ้านและไม่เคยมีสุนัขบ้านมาระบุกวนไล่กัดนกกระจากเทศเดือย่างได้ สุนัขบ้านจะอยู่แต่ในบ้านและไม่ข้ามเขตกัน แต่สุนัขที่มาไล่ขบกัดนกกระจากเทศเป็น สุนัขจรจัดที่วิ่งจากบริเวณรอบๆ บ่อขยะทั้งสิ้น ในที่ดูแล้งจะมีจำนวนมาก และมีเส้นทาง ที่ใช้วิ่งเป็นประจำเป็นร่องรอยชัดเจน ผู้ฟ้องคดีมีความจำเป็นต้องใช้ยาเบื้องสุนัขตายไป ไม่ต่ำกว่า ๕๐ ตัว แต่สุนัขบ้านไล่ล่านกกระจากเทศมาโดยตลอด โดยผู้ฟ้องคดีได้โทรศัพท์ แจ้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีตรวจสอบข้อเท็จจริงดังกล่าว ซึ่งใช้เวลาเดินทางไม่เกิน ๑๐ นาที แต่ผู้ถูกฟ้องคดีก็ไม่เคยมา และเมื่อพิจารณาตามหนังสือของผู้ถูกฟ้องคดีลงวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๕๘ ที่แจ้งความประสงค์ให้กรมปศุสัตว์เลี้ยงสุนัขตามโครงการรณรงค์ป้องกัน โรคพิษสุนัขบ้า ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ระบุว่าสุนัขบริเวณบ่อขยะและสุนัขจรจัดมีจำนวนมาก ซึ่งบ่อขยะนั้นห่างจากบ้านของประชาชน ดังนั้น สุนัขเหล่านั้นจึงเป็นสุนัขจรจัดทั้งหมด ซึ่งเป็นข้อเท็จจริงที่ขัดกับข้อกล่าวอ้างที่ว่าไม่มีสุนัขจรจัดในพื้นที่ และตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ตั้งแต่ผู้ฟ้องคดีทำหนังสือร้องเรียนผู้ถูกฟ้องคดีจนนำคดีมาฟ้องต่อศาลและผู้ฟ้องคดี ได้เปลี่ยนอาชีพจากการเลี้ยงนกกระจากเทศเป็นการปลูกสวนยางพารา ซึ่งปัจจุบัน ยางพาราอายุ ๑ ปี ๑ เดือน ผู้ฟ้องคดีก็ยังได้รับความเดือดร้อนและมีความเสียหาย จากการที่สุนัขจรจัดเหล่านี้มากัดสายยางระบบนำ้หายดของผู้ฟ้องคดี และผู้ฟ้องคดีได้มี หนังสือร้องเรียนถึงผู้ถูกฟ้องคดีแล้ว และเชิญผู้ถูกฟ้องคดีมาดูสภาพความเสียหาย แต่ไม่ได้รับการติดต่อกลับ และไม่ดำเนินการใดๆ ทำให้ความเสียหายที่เกิดจากสุนัขจรจัด ก็ยังคงเกิดขึ้นตลอดจนถึงวันนี้

ขอให้ศาลปกครองสูงสุดพิพากษายืนตามคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น

/ศาลปกครองสูงสุด...

* หน้า
๘๐๗
๕-๗

ศาลปกครองสูงสุดออกนั่งพิจารณาคดี โดยได้รับฟังสรุปข้อเท็จจริงของตุลาการเจ้าของสำนวน และคำชี้แจงด้วยว่าจากประกอบคำแกลงการณ์ของตุลาการผู้แกลงคดี

ศาลปกครองสูงสุดได้ตรวจพิจารณาเอกสารทั้งหมดในสำนวนคดี ก្នុងหมายระเบียน ข้อบังคับ ฯลฯ ที่เกี่ยวข้องประกอบแล้ว

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้ฟ้องคดีประกอบอาชีพเลี้ยงนกกระจากเทศโดยตั้งฟาร์มชื่อโอลิเวอร์ส ตั้งอยู่หมู่ที่ ๑๓ ตำบลซ่องสาริกา อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี ซึ่งอยู่ในเขตให้บริการสาธารณูปโภคฟาร์มคดี โดยในระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๔๕ ถึง พ.ศ. ๒๕๕๗ ผู้ฟ้องคดีมีนกกระจากเทศอายุ ๑ สัปดาห์ และนกกระจากเทศพ่อแม่พันธุ์รวม ๔๕๐ ตัว ในระหว่างปีดังกล่าวได้มีสุนัขรัดที่อาศัยอยู่บริเวณบ่อขยายของผู้ฟ้องคดีที่ตั้งอยู่ห่างจากฟาร์มของผู้ฟ้องคดีประมาณ ๖๐๐ เมตร มาไล่กัดนกกระจากเทศของผู้ฟ้องคดีเป็นประจำทำให้ในปี พ.ศ. ๒๕๕๓ คงเหลือนกกระจากเทศพ่อแม่พันธุ์เพียง ๒๖ ตัว แยกเป็นแม่พันธุ์ ๑๙ ตัว พ่อพันธุ์ ๘ ตัว และผลจากการถูกไล่กัดทำให้นกกระจากเทศที่เป็นแม่พันธุ์ไม่ออกไข่ตามปกติและออกไข่น้อยลงจากเดิมที่เคยออกไข่ตัวละ ๔๐ พอง ถึง ๘๐ พอง ต่อปี และบางตัวถึง ๑๒๐ พอง ต่อปี หรือโดยเฉลี่ยจากแม่พันธุ์ ๑๙ ตัว ออกไข่เดือนละ ๑๕๐ พอง รวมปีละประมาณ ๑,๕๐๐ พอง ซึ่งผู้ฟ้องคดีขายไข่ได้ฟองละ ๓๐๐ บาท เป็นเงินรายได้เดือนละ ๔๕,๐๐๐ บาท แต่ผลกระทบดังกล่าวทำให้ผู้ฟ้องคดีได้รับความเสียหายจากการที่ปริมาณไข่นกกระจากเทศลดน้อยลงจากเดิมประมาณ ๑,๕๐๐ พอง ต่อปี คงออกไข่ได้เพียง ๖๐๖ พอง ใน ๑๐ เดือน ของการออกไข่ในปี พ.ศ. ๒๕๕๔ อีกทั้งยังทำให้นกกระจากเทศแม่พันธุ์ตาย ๑ ตัว เนื่องจากความเครียด ผู้ฟ้องคดีได้พยายามหาน้ำดื่มน้ำที่๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๓ และลงวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๔ ขอให้ผู้ฟ้องคดีดำเนินการกับสุนัขรัดที่อาศัยอยู่บริเวณบ่อขยายตามอำนาจหน้าที่ ซึ่งผู้ฟ้องคดีได้ดำเนินการในส่วนผังกลบขยายในเดือนธันวาคม ๒๕๕๓ เรียบร้อยแล้ว แต่ไม่ดำเนินการกำจัดสุนัข หรือควบคุมสุนัขรัดหรือจัดหาสถานที่เลี้ยงสุนัข โดยอ้างเหตุผลว่าไม่มีหน้าที่โดยตรง แต่เป็นหน้าที่ของกรมปศุสัตว์ ผู้ฟ้องคดีคงมีหน้าที่เพียงป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าเท่านั้น ผู้ฟ้องคดีจึงไม่ได้เป็นผู้ก่อให้เกิดความเสียหายต่อผู้ฟ้องคดีและไม่ต้องรับผิดในความเสียหายดังกล่าวต่อผู้ฟ้องคดีแต่อย่างใด ต่อมา เดือนมีนาคม ๒๕๕๕ ผู้ฟ้องคดีได้ขายนกกระจากเทศพ่อแม่พันธุ์ให้แก่สวนสัตว์เปิดเขาเขียว จังหวัดชลบุรี ในราคาตัวละ ๒๕,๐๐๐ บาท และสวนสัตว์เปิดเขาเขียวแจ้งว่าช่วงเดือนมีนาคมถึงเดือนสิงหาคม ๒๕๕๕ สามารถเก็บไข่นกกระจากเทศแม่พันธุ์

/จำนวน...

จำนวน ๑๘ ตัว ได้ ๑๖๙ พอง ไม่รวมบางส่วนที่หายไป ส่วนอุปกรณ์ในการเลี้ยงนกกระจากเทศ ผู้ฟ้องคดีได้ขายให้แก่ผู้อื่นไปแล้ว สำหรับข้อมูลเกี่ยวกับนกกระจากเทศ นายวินัย นาเอก ปศุสัตว์อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี และนายปวิวัติ คุณดิลกพจน์ ปศุสัตว์จังหวัดลพบุรี ได้ชี้แจงต่อศาลว่า โดยปกตินกกระจากเทศแม่พันธุ์ ๑ ตัว จะออกไข่ปีละ ๔๐ พอง ถึง ๕๐ พอง หรืออาจออกไข่ได้สูงสุดถึง ๑๐๐ พอง ส่วนราคายี่นกกระจากเทศตามท้องตลาดมีราคาฟองละ ๓๐๐ บาท ถึง ๕๐๐ บาท และกรมปศุสัตว์ไม่มีอำนาจตามกฎหมายในการควบคุมและจำกัดจำนวนสุนัขจรจัด คงมีอำนาจในการกำหนดทิศทางและนโยบายในการควบคุม การกำกับ การส่งเสริม การถ่ายทอดเทคโนโลยี การวิจัย การพัฒนาเทคโนโลยีเท่านั้น ผู้ฟ้องคดีจึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองชั้นต้น ศาลปกครองชั้นต้นมีคำพิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดีดำเนินการควบคุมสุนัขจรจัดตามอำนาจหน้าที่ โดยมีเป้าประสงค์กำกับในเรื่องการควบคุมสุนัขจรจัด มิให้รบกวนการประกอบอาชีพของประชาชน รวมทั้งผู้ฟ้องคดีในเขตพื้นที่รับผิดชอบและให้ชดใช้ค่าสินใหม่ทดแทนความเสียหายจากการขาดรายได้ขายไนนกกระจากเทศเป็นเงิน ๑๕๐,๐๐๐ บาท และให้รายงานผลการดำเนินการกับสุนัขจรจัดต่อศาล ผู้ถูกฟ้องคดีไม่เห็นพ้องด้วยกับคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น จึงอุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุดเป็นคดีนี้

ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาแล้วเห็นว่า คดีมีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยรวม ๓ ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง ผู้ฟ้องคดียื่นฟ้องคดีต่อศาลภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดหรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า คดีนี้ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นเจ้าของฟาร์มนกกระจากเทศ ซึ่งได้รับความเดือดร้อนเสียหายจากการที่ผู้ถูกฟ้องคดีละเลยก่อหน้าที่ในการดำเนินการกับสุนัขจรจัดที่อยู่บริเวณบ่อของผู้ถูกฟ้องคดี จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีควบคุมสุนัขจรจัดตามโครงการรณรงค์ป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าของกรมปศุสัตว์และกรมควบคุมโรคติดต่อ และให้จ่ายเงินชดเชยความเสียหายแก่ผู้ฟ้องคดีจากรายได้จากการขายไนนกกระจากเทศแก่ผู้ฟ้องคดี จึงเป็นคดีพิพาทตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๒) และ (๓) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งสามารถแยกพิจารณาได้ ๒ ข้อหา ดังนี้

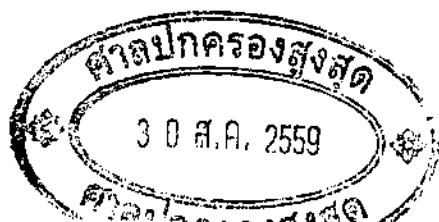
ข้อหาที่หนึ่ง ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่าผู้ฟ้องคดีได้รับความเดือดร้อนเสียหายจากการที่ผู้ถูกฟ้องคดีละเลยก่อหน้าที่ในการดำเนินการกับสุนัขจรจัดที่อยู่บริเวณบ่อของผู้ถูกฟ้องคดี

จึงขอให้...

จึงขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีควบคุมสุนัขจรจัดตามโครงการรณรงค์ป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าของกรมปศุสัตว์และกรมควบคุมโรคติดต่อ เห็นว่า คดีนี้เป็นคดีพิพากษาเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐจะละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๒) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งผู้ฟ้องคดีจะต้องยื่นฟ้องคดีตามมาตรา ๕๙ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน ที่บัญญัติว่า การฟ้องคดีปกครองจะต้องยื่นฟ้องภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี หรือนับแต่วันที่พ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือร้องขอต่อหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดและไม่ได้รับหนังสือชี้แจงจากหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือได้รับแต่เป็นคำชี้แจงที่ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าไม่มีเหตุผลแล้วแต่กรณี เว้นแต่จะมีบทกฎหมายเฉพาะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น เมื่อข้อเท็จจริงแห่งคดีนี้ผู้ฟ้องคดีอ้างว่าได้รับความเดือดร้อนเสียหายจากการที่ผู้ถูกฟ้องคดีจะละเลยต่อหน้าที่โดยไม่ดำเนินการกับสุนัขจรจัดที่อยู่บริเวณบ่อขยะของผู้ถูกฟ้องคดี ผู้ฟ้องคดีจึงได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๓ และลงวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๔ ถึงผู้ถูกฟ้องคดีเพื่อขอให้ดำเนินการกับสุนัขจรจัดที่อยู่ที่บ่อขยะของผู้ถูกฟ้องคดี แต่ผู้ถูกฟ้องคดีมิได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวแต่อย่างใด ผู้ฟ้องคดียังคงได้รับความเดือดร้อนเสียหายตลอดมาจนถึงวันที่ผู้ฟ้องคดียื่นฟ้องคดีนี้ เมื่อผู้ฟ้องคดียื่นฟ้องคดีต่อศาลเมื่อวันที่ ๙ มกราคม ๒๕๕๕ จึงถือว่าผู้ฟ้องคดีได้ยื่นฟ้องภายในระยะเวลาการฟ้องคดีตามมาตรา ๕๙ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

ข้อหาที่สอง ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่าผู้ฟ้องคดีได้รับความเดือดร้อนเสียหายจากการที่ผู้ถูกฟ้องคดีจะละเลยต่อหน้าที่ในการดำเนินการกับสุนัขจรจัดที่อยู่บริเวณบ่อขยะของผู้ถูกฟ้องคดี ทำให้ขาดรายได้จากการขายไวน์กระจากเทศ เป็นเงิน ๑๕๐,๐๐๐ บาท และจากค่าน้ำกระจากเทศ แม่พันธุ์ เป็นเงิน ๒๕,๐๐๐ บาท รวมเป็นเงิน ๑๗๕,๐๐๐ บาท ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๕ จนถึงวันที่ฟ้องคดี เห็นว่า คดีนี้เป็นคดีพิพากษาเกี่ยวกับการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ อันเกิดจากการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๓) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งตามมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน บัญญัติว่า การฟ้องคดีตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๓) ให้ยื่นฟ้องภายในหนึ่งปี... นับแต่

/วันที่...

วันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี แต่ไม่เกินสิบปีนับแต่วันที่มีเหตุแห่งการฟ้องคดี เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๕ จนถึงวันที่นำคดีมาฟ้องต่อศาล ผู้ฟ้องคดีได้รับความเสียหายจากการที่สูญชرجัดดังกล่าว ไม่ได้กัดนกระจากเทศในฟาร์มของผู้ฟ้องคดี ส่งผลให้กัดนกระจากเทศบางตัวตาย บาดเจ็บ และไม่ออกไข่ตามปกติ จึงทำให้ผู้ฟ้องคดี ต้องขาดรายได้จากการขายไข่นกระจากเทศ จึงขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้ค่าเสียหายแก่ผู้ฟ้องคดีเป็นเงินรวมทั้งสิ้น ๑๗๕,๐๐๐ บาท คดีนี้ผู้ฟ้องคดี ฟ้องเรียกให้ผู้ถูกฟ้องคดีรับผิดชอบชดใช้ค่าเสียหายตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๕ จนถึงวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๕๕ ซึ่งเป็นวันที่ผู้ฟ้องคดียื่นฟ้องคดี แต่เนื่องจากช่วงระยะเวลาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๕ จนถึงวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๕๕ เป็นการยื่นฟ้องเรียกค่าเสียหายเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดีตามมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครอง และวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ผู้ฟ้องคดีคงฟ้องเรียกให้ผู้ถูกฟ้องคดีรับผิดชอบชดใช้ค่าเสียหายได้เฉพาะในช่วงวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๕๕ ถึงวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๕๕ อันเป็นวันที่ผู้ฟ้องคดียื่นฟ้องคดีนี้เท่านั้น เป็นการยื่นฟ้องภายในระยะเวลาหนึ่งปีนับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดีตามมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลล่าง อุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีฟังขึ้นบางส่วน

ประเด็นที่สอง การที่ผู้ถูกฟ้องคดีไม่ดำเนินการกับสูญชرجัดที่อยู่บริเวณบ่อขยะซึ่งอยู่ในเขตของผู้ถูกฟ้องคดีเป็นการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า ~~ตาม~~ ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๔ บัญญัติว่า “ราชการส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า องค์กรบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์กรบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่กฎหมายกำหนดให้เป็นราชการส่วนท้องถิ่น “เจ้าพนักงานท้องถิ่น” หมายความว่า ... (๓) นายนายกองค์กรบริหารส่วนตำบลสำหรับในเขตองค์กรบริหารส่วนตำบล ... ~~มาตรา ๒๙~~ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า เพื่อประโยชน์ในการรักษาสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสม กับการดำรงชีพของประชาชนในท้องถิ่นหรือเพื่อป้องกันอันตรายจากเชื้อโรคที่เกิดจากสัตว์ ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่นกำหนดให้ส่วนหนึ่งส่วนใด หรือทั้งหมดของพื้นที่ในเขตอำนาจของราชการส่วนท้องถิ่นนั้น เป็นเขตควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ได้ และมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ในกรณีที่เจ้าพนักงานท้องถิ่น

/พบสัตว์...

พบสัตว์ในที่หรือทางสาธารณณะอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๒๙ โดยไม่ปรากฏเจ้าของให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจกักสัตว์ดังกล่าวไว้เป็นเวลาอย่างน้อยสามสิบวัน เมื่อพ้นกำหนดแล้วยังไม่มีผู้ใดมาแสดงหลักฐานการเป็นเจ้าของเพื่อรับสัตว์คืน ให้สัตวนั้นตกเป็นของราชการส่วนท้องถิ่น แต่ถ้าการกักสัตว์ไว้อาจก่อให้เกิดอันตรายแก่สัตวนั้น หรือสัตว์อื่น หรือต้องเสียค่าใช้จ่ายเกินสมควร เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะจัดการขายหรือขายทอดตลาดสัตวนั้นตามควรแก่กรณีก่อนถึงกำหนดเวลาดังกล่าวก็ได้ เงินที่ได้จากการขายหรือขายทอดตลาดเมื่อได้หักค่าใช้จ่ายในการขายหรือขายทอดตลาดและค่าเลี้ยงดูสัตว์แล้ว ให้เก็บรักษาไว้แทนสัตว์ และพระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๕ บัญญัติว่า “สัตว์ควบคุม” หมายความว่า สุนัขหรือสัตว์อื่นที่กำหนดในกฎกระทรวง และมาตรา ๕ บัญญัติว่า ในที่สาธารณะ ถ้าปรากฏว่าสัตว์ควบคุมใดไม่มีเครื่องหมายประจำตัวสัตว์ ตามมาตรา ๖ หรือมาตรา ๗ หรือมีแต่เป็นเครื่องหมายประจำตัวสัตว์ปлом ให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจจับสัตว์ควบคุมนั้นเพื่อกักขัง ถ้าไม่มีเจ้าของมาขอรับคืนภายในห้าวัน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจทำลายสัตว์ควบคุมนั้นได้ ส่วนพระราชบัญญัติสถาบันและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ มาตรา ๖๗ บัญญัติว่า ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ต้องดำเนินเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังต่อไปนี้ ... (๓) ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ ... (๗) คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ... และมาตรา ๖๘ บัญญัติว่า ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบลอาจจัดทำกิจการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังต่อไปนี้ ... (๗) บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร ... ~~ผู้ถูกฟ้องคดีจึงมีอำนาจหน้าที่ในการให้บริการสาธารณูปการด้านต่างๆ ตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ รวมทั้งการดำเนินการกับสัตว์ที่พบในที่หรือทางสาธารณูปการ ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการรักษาสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชนในท้องถิ่น หรือเพื่อป้องกันอันตรายจากเชื้อโรคที่เกิดจากสัตว์~~

เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ฟ้องคดีได้อยู่อาศัยในเขตของผู้ถูกฟ้องคดีโดยประกอบอาชีพทำฟาร์มเลี้ยงนกกระจากเทศ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๔ โดยในปี พ.ศ. ๒๕๔๗ ผู้ฟ้องคดีมีนกกระจากเทศพ่อแม่พันธุ์และลูกนก รวม ๔๕๐ ตัว ต่อมานะ สุนัขที่อยู่บริเวณบ่อขยะของผู้ถูกฟ้องคดี ซึ่งอยู่ห่างจากคอกนกกระจากเทศของผู้ฟ้องคดีประมาณ ๖๐๐ เมตร ซึ่งไม่ปรากฏว่าเป็นสุนัขที่มีเจ้าของ ได้เข้ามารับกวน ทำร้ายนกกระจากเทศ จนทำให้

/นกกระจากเทศ...

ห้ามจดจำ ตามมาตรา ๑๖
ตามที่ฟ้องคดีอาญา
อาชญากรรมทางการค้า

นักrangleจากเทศพ่อพันธุ์และแม่พันธุ์ตายและได้รับบาดเจ็บ ส่วนนักrangleจากเทศที่เหลืออยู่
ตกลง หาดผัว ไม่ออกไข่ตามปกติ ทำให้ผู้ฟ้องคดีมีรายได้จากการขายไข่ลดลง ผู้ฟ้องคดี
จึงมีหนังสือลงวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๓ และลงวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๔ ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดี
ดำเนินการกับสุนัขจรจัดที่อยู่บริเวณบ่อขยะของผู้ถูกฟ้องคดี แต่ผู้ถูกฟ้องคดีก็ยัง
มิได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาแต่อย่างใด ~~เห็นว่า~~ สุนัขถือเป็นสัตว์ควบคุมตามมาตรา ๔
แห่งพระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งควรจะต้องมีเครื่องหมายประจำตัวสัตว์
แต่เมื่อมีการพบเห็นสุนัขในบริเวณบ่อขยะของผู้ถูกฟ้องคดีโดยไม่ปรากฏเครื่องหมาย
ประจำตัวสัตว์ เจ้าพนักงานท้องถิ่นยื่นมีอำนาจจับสัตว์ควบคุมนั้นเพื่อกักขัง ถ้าไม่มีเจ้าของ
มาขอรับคืนภายในหัววัน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจทำลายสัตว์
ควบคุมนั้นได้ ตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน แต่ผู้ถูกฟ้องคดีมิได้ดำเนินการ
ควบคุมสุนัขจรจัดดังกล่าวเพื่อประโยชน์ในการรักษาสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสม
กับการดำรงชีพของประชาชนในท้องถิ่นหรือเพื่อป้องกันอันตรายจากเชื้อโรคที่เกิดจากสัตว์
ตามมาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๔
หรือเพื่อป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ หรือคุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติ
และสิ่งแวดล้อม หรือเพื่อบำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎรในเขตองค์การ
บริหารส่วนตำบล ตามมาตรา ๖๗ และมาตรา ๖๘ แห่งพระราชบัญญัติสภาพำบลและองค์การ
บริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ แต่อย่างไร ก็ถือได้ว่าผู้ถูกฟ้องคดีละเลยต่อหน้าที่
ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ

ประเด็นที่สาม การละเลยดังกล่าวเป็นการกระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดี
หรือไม่ หากเป็นการกระทำละเมิด ผู้ถูกฟ้องคดีต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายให้แก่ผู้ฟ้องคดี
หรือไม่ เพียงใด

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีละเลยต่อหน้าที่ โดยไม่ดำเนินการ
จัดการกับสุนัขจรจัดที่อยู่บริเวณบ่อขยะของผู้ถูกฟ้องคดี จนสุนัขดังกล่าวเข้ามาทำร้าย
นักrangleจากเทศของผู้ฟ้องคดี ซึ่งโดยปกติแล้วนักrangleจากเทศจะต้องอยู่ในที่สูง ปลอดภัย
จึงจะมีภัยจากเศษอาหารและแมลงต่างๆ เมื่อสุนัขเข้ามารบกวน ไล่ต้อน รุมเห่าและรุมกัด
จนส่งผลให้นักrangleจากเทศของผู้ฟ้องคดีเกิดอาการหาดผัว เครียด ตกใจกลัว และไม่ออกไข่
ตามปกติ ซึ่งในปี พ.ศ. ๒๕๕๔ แม่นักrangleจากเทศของผู้ฟ้องคดีทั้งหมด ๑๙ ตัว ออกไข่
ได้เพียง ๖๐๖ พอง หรือโดยเฉลี่ย ๓๔ พอง ต่อตัวต่อปี ในขณะที่เมื่อพิจารณาตามคำชี้แจงของ

/นายวินัย...

นายวินัย นาeko ปศุสัตว์อำเภอพัฒนานิคม และนายปฏิรุติ คุณดิลกพจน์ ปศุสัตว์จังหวัด
ลพบุรี ได้ความว่า ปกติแม่นกกระจากเทศ ๑ ตัว จะออกไข่ปีละ ๔๐ พอง ถึง ๘๐ พอง หรืออาจได้
สูงสุดถึง ๑๐๐ พอง ทำให้ผู้ฟ้องคดีมีรายได้จากการประกอบอาชีพผลลง อันเป็นการกระทำ
ละเมิดต่อผู้ฟ้องคดี

ประเต็นที่จะต้องพิจารณาต่อไปคือ ผู้ถูกฟ้องคดีต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินใหม่ทดแทน
แก่ผู้ฟ้องคดีเพียงใด เห็นว่า ผู้ถูกฟ้องคดีจะต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายเฉพาะในช่วงวันที่
๙ มกราคม ๒๕๕๔ ถึงวันที่ ๙ มกราคม ๒๕๕๕ เท่านั้น ซึ่งผู้ฟ้องคดีอ้างว่า ตามปกติ
นกกระจากเทศแม่นนี้ของผู้ฟ้องคดี ๑ ตัว จะออกไข่จำนวน ๔๐ พอง ถึง ๘๐ พอง ต่อปี บางตัว
ออกไข่ได้ถึงปีละ ๑๒๐ พอง แต่ไม่ปรากฏหลักฐานที่เชื่อถือได้ แต่เมื่อพิจารณาตามคำชี้แจง
ข้างต้นของนายวินัย นาeko ปศุสัตว์อำเภอพัฒนานิคม และนายปฏิรุติ คุณดิลกพจน์
ปศุสัตว์จังหวัดลพบุรี ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้และเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมอาชีพเกษตรกร
ในการทำปศุสัตว์ประเภทต่างๆ ที่ได้ชี้แจงว่า โดยปกติแม่นกกระจากเทศ ๑ ตัว จะออกไข่
ปีละ ๔๐ พอง ถึง ๘๐ พอง หรืออาจได้สูงสุดถึง ๑๐๐ พอง จึงมีเหตุผลที่รับฟังได้ เมื่อคำนวณแล้ว
เห็นว่า แม่นกกระจากเทศ ๑ ตัว จะออกไข่โดยเฉลี่ยปีละ ๖๐ พอง เมื่อผู้ฟ้องคดี
มีนกกระจากเทศแม่นนี้ จำนวน ๘๘ ตัว จำนวนไข่ที่ได้รับในระยะเวลา ๑ ปี คือ ๑,๐๘๐ พอง
แต่เมื่อมีสุนัขจรจัดเข้ามารบกวนการออกไข่ของนกกระจากเทศ จนนกกระจากเทศไม่ออกไข่
ตามปกติ โดยพิจารณาจากนั้นทึกการเก็บไข่ในระหว่างวันที่ ๙ มกราคม ๒๕๕๔ ถึงวันที่ ๙
มกราคม ๒๕๕๕ ปรากฏว่าเก็บไข่ได้เพียง ๖๑๙ พอง ดังนั้น ผู้ฟ้องคดีจึงขาดไข่ที่ควรจะ^๑
ได้รับอีกจำนวน ๔๖๑ พอง เมื่อผู้ฟ้องคดีได้นำไข่ไปขายให้แก่บริษัทเริ่ญโภคภัณฑ์อิสาน
จำกัด (มหาชน) ในราคา พองละ ๓๐๐ บาท ผู้ฟ้องคดีจึงมีค่าเสียหายที่ขาดรายได้จากการ
ขายไข่ที่นกกระจากเทศตามจำนวนที่ควรจะได้ คิดเป็นเงินจำนวน ๑๗๘,๓๐๐ บาท
อุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีฟังขึ้นบางส่วน

ดังนั้น การที่ศาลปกครองชี้นั้นพิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดีดำเนินการ
ควบคุมสุนัขจรจัดตามอำนาจหน้าที่ โดยมีเป้าประสงค์กำกับในเรื่องการควบคุมสุนัขจรจัด
มิให้รบกวนการประกอบอาชีพของประชาชนรวมทั้งผู้ฟ้องคดีในเขตพื้นที่รับผิดชอบ และให้
ชดใช้ค่าสินใหม่ทดแทนความเสียหายจากการขาดรายได้ขายไข่ที่นกกระจากเทศเป็นเงิน
๑๕๐,๐๐๐ บาท ทั้งนี้ ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่คดีถึงที่สุด

/และให้รายงาน...

และให้รายงานผลการดำเนินการกับสหัชจัดต่อศาล ภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันมีคำพิพากษา ศาลปกครองสูงสุดเห็นพ้องด้วยบางส่วน

พพากษาแก่คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น เป็นให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้ค่าสินไหempt แทนความเสียหายจากการขาดรายได้ในการขายไข่ไก่ออกเทศ เป็นเงิน ๑๓๘,๓๐๐ บาท นอกจากที่แก่ให้เป็นไปตามคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น และให้คืนค่าธรรมเนียมศาลในชั้นต้นให้แก่ผู้ฟ้องคดี และในชั้นอุทธรณ์ให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดี ตามส่วนของการชนะคดี

นายประเสริฐศักดิ์ มีลาภ

ดุลการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุด

ดุลการเจ้าของสำนวน

นายวิษณุ วรัญญู

ดุลการหัวหน้าแผนกคดีวินัยการคลัง

และการงบประมาณในศาลปกครองสูงสุด

ดุลการหัวหน้าคณะ

นายประวิตร บุญเทียม

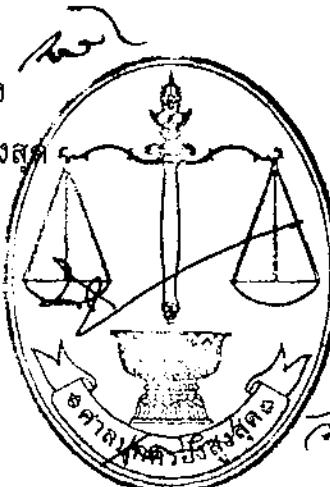
ดุลการศาลปกครองสูงสุด

นายสมชาย วัฒนากรุณ

ดุลการศาลปกครองสูงสุด

นายบรรจงศักดิ์ วงศ์ปราษฐ์

ดุลการศาลปกครองสูงสุด

ดุลการผู้แปลงคดี : นายกิตตินัย ธรรมธัช

